

Preek 9 februari 2025 ochtend
Viering Heilig Avondmaal
HWS Ontmoetingskerk
1 Korintiërs 11:17-34

Gemeente van Jezus Christus,

Eén van de meeste kernachtige omschrijvingen van het christelijk geloof is de simpele en korte zin: 'je bent geliefd'. Je bent geliefd. Wat er verder ook in je leven kan gebeuren, hoe je je ook gedraagt, wat je ook overkomt, één ding is zeker. De liefde van God.

Paulus schrijft in de brief aan de Romeinen: 'Ik ben ervan overtuigd dat dood noch leven, engelen noch machten noch krachten, heden noch toekomst, hoogte noch diepte, of wat er ook maar in de schepping is, ons zal kunnen scheiden van de liefde van God, die Hij ons bewezen heeft in Christus Jezus, onze Heer.' De liefde van God is de grootste zekerheid van het menselijke leven. En wanneer je die liefde aanneemt, het geschenk, dan ben je een nieuw mens. Wedergeboren. Je bent een christen.

Je zou dan ook kunnen spreken over de rechtvaardiging. Vanuit onszelf, vanuit onze zonden, schieten wij tekort. Wij passen niet bij God, Hij die volmaakt is. In perfectie is er geen ruimte voor imperfectie, want dat breekt de perfectie. Maar Jezus heeft onze plaats overgenomen, Hij stierf aan het kruis. En wij nemen Zijn plaats over. We zijn gerechtvaardigd door God.

Dat is tot geloof komen. Je bent geliefd, God heeft voor jou gekozen en je accepteert dat. Dat zou ook een enorm verschil horen te maken in je leven. Je bent een nieuw mens, wedergeboren. Bevrijd uit de slavernij van de zonde, je leeft in dankbaarheid voor God. Een heel ander leven. Maar in de praktijk kan dat tegenvallen. Misschien herken je dat wel in je eigen leven. Je gelooft, en je verlangt ernaar om op een goede manier te leven, maar dat lukt maar al te vaak niet. De oude mens blijkt steeds maar weer nog heel sterk te zijn in jou.

Het geloof zorgt er niet automatisch voor dat je karakter verandert. Dat vraagt een levend geloof, met andere woorden een levende relatie met Jezus Christus. Dan denk je aan gebed, aan kerkdiensten, aan Bijbelstudie, aan daden van christelijke naastenliefde en nog veel meer... Maar misschien wel het meest aan het Heilig Avondmaal. Het vieren van het Heilig Avondmaal is misschien wel bij uitstek het meest wezenlijke onderdeel van een leven met Christus. Je ontvangt brood en wijn, lichaam en bloed van onze Heer.

In het gedeelte dat we uit de Bijbel hebben gelezen draait het ook volledig om het Heilig Avondmaal. Het gehele

deel onderstreept het belang van de maaltijd van de Heer. En Paulus spreekt harde woorden over hoe de viering van het Heilig Avondmaal in de praktijk is geworden in de kerkelijke gemeente van Korinthe. Vanmiddag tijdens die kerkdienst zullen we ook stilstaan bij dit Bijbelgedeelte en zal ik nog dieper ingaan op hoe de gemeente in Korinthe het avondmaal viert, wat daar mis aan was en wat het ons leert, en ook wat het ons niet leert. Vanochtend wil ik focussen op één belangrijk onderdeel van het avondmaal. Misschien wel het belangrijkste, de kern.

Kernwoord in ons gedeelte is in het Grieks synerchomai. Het komt vijf keer voor. Het betekent zoiets als samenbrengen, samenkomen, verbinden of samen verbinden. Het thema dat daaruit naar voren komt is dat de maaltijd van de Heer dingen met elkaar verbindt. Om het Heilige Avondmaal goed te kunnen begrijpen is het belangrijk om te begrijpen wat die verbindingen zijn. Ik noem vier dingen.

Allereerst het Heilig Avondmaal verbindt het heden met het verleden. Paulus verwijst in ons gedeelte naar het laatste avondmaal van Jezus. Het laatste avondmaal was een Pesachmaaltijd. Het Joodse Pesachfeest werd toen ook gevierd. En dat verwijst op zijn beurt weer helemaal terug naar het Bijbelboek Exodus. In de nacht voordat het volk Israël zou worden vrijgelaten uit slavernij aten de Israëlieten voor de eerste keer de pesachmaaltijd. En sindsdien ieder jaar opnieuw. Daarmee werd aan de ene kant de bevrijding uit de slavernij gevierd. De Israëlieten waren niet langer slaven in Egypte. En aan de andere kant werd ook gevierd dat de doodsengel de huizen van de Israëlieten voorbij was gegaan. In die nacht vond de tiende plaag plaats en alle eerstgeborenen in Egypte werden gedood. De doodsengel die dat deed ging echter alle huizen waar het bloed van het lam op de deurposten was gesmeerd voorbij.

Dat werd ieder jaar bij de Pesachmaaltijd herdacht. Jezus stapte in die traditie, maar gaf er een beslissende draai aan. Jezus was zelf het offerlam, wiens bloed niet alleen bevrijdde van de doodsengel, maar van de dood zelf. Door het bloed van Christus is de dood overwonnen. En waar met Pesach gevierd werd dat de Israëlieten geen slaven meer waren van de Egyptenaren. Is met Pasen de slavernij op de zonden overwonnen. Wij zijn bevrijd. In Christus is Pesach volmaakt geworden, en dat werd al gevierd bij het laatste avondmaal. Het Heilig Avondmaal verbindt ons met dat avondmaal. Het Heilig Avondmaal verbindt het heden met het verleden. Maaltijd van bevrijding.

Het Heilig Avondmaal verbindt ook jouw leven met Christus. We hoorden in de Schriftlezing Jezus al zeggen over het brood: 'Dit is mijn lichaam voor jullie. Doe dit,

telkens opnieuw, om Mij te gedenken.' En over de wijn: 'Deze beker is het nieuwe verbond, dat door mijn bloed gesloten wordt. Doe dit, telkens als jullie hieruit drinken, om Mij te gedenken.'

In de tijd van de reformatie was er veel discussie over hoe dit begrepen moest worden. De Rooms-Katholieken zeiden en zeggen nog steeds het brood en de wijn veranderen letterlijk in lichaam en bloed. Het ziet er misschien uit als brood, het smaakt misschien als wijn, maar het is letterlijk lichaam en bloed. Eén van de problemen bij de opvatting van de Rooms-Katholieken is dat wanneer Jezus deze woorden uitspreekt Zijn lichaam nog helemaal niet gebroken is, en dat Zijn bloed nog helemaal niet gevloeid heeft. Sterker nog, het lichaam van Jezus houdt het brood vast wanneer Hij zegt: dit is mijn lichaam. Het is heel duidelijk dat bij het laatste avondmaal het brood en de wijn niet letterlijk lichaam en bloed kunnen zijn. Zo kunnen Jezus' woorden dus niet letterlijk worden opgevat. Maar tegelijkertijd hebben de Rooms-Katholieken wel helemaal gelijk als ze zeggen dat het niet alleen symbolisch kan zijn. Ik denk dat Calvijn op het juiste spoor zit. Calvijn leert ons dat wanneer wij brood eten, wij brood binnenkrijgen... Maar door de Geest van God ontvangen wij het lichaam van Christus... Wanneer wij wijn drinken krijgen wij wijn binnen... Maar door de Geest van God ontvangen wij het bloed van Christus... Jezus zegt in Johannes 6: 'Wie mijn lichaam eet en mijn bloed drinkt, heeft eeuwig leven en hem zal ik op de laatste dag laten opstaan.'

Hoe dan ook. Het Heilig Avondmaal maakt Jezus en daarmee God toegankelijk op een schitterende manier. Jezus die zegt dit is mijn lichaam, en Hij geeft jou te eten. Jezus die zegt dit is mijn bloed, en Hij geeft jou te drinken. Het Heilig Avondmaal verbindt jouw leven met Christus. Maaltijd van geloof.

Het Heilig Avondmaal verbindt ook het individu met de gemeenschap. In de tijd van de Bijbel duurde maaltijden vaak urenlang. Het avondeten begon meestal ergens rond zonsondergang en ging door tot de late avond. Bij een maaltijd kon je dus uitgebreid met elkaar praten. Je leerde elkaar kennen. Het Heilig Avondmaal gaat veel dieper dan dat. Je deelt met elkaar van het lichaam van Christus. Het lichaam van Christus dat ons samenbindt. Een band, de geloofsband, die sterker is dan welke andere band dan ook. Het is een eeuwige band.

In Korinthe waren er veel conflicten en spanningen in de gemeente. Het is niet vreemd dat er in kerken meningsverschillen bestaan. Dat mag ook, daar is niets mis mee, als we elkaar maar vinden in het meest wezenlijke. Het is de kern wat ons verbindt: Jezus Christus en die gekruisigd. Het Heilig Avondmaal verbindt het individu met de gemeenschap. Maaltijd van liefde.

Laatste punt: het Heilig Avondmaal verbindt het heden met de toekomst. Het Heilig Avondmaal verwijst naar de Pesachmaaltijd, maar dat is niet de enige maaltijd naar waar het verwijst. Het verbindt ons leven ook met de toekomst. In Openbaring 19 staat: 'Gelukkig zijn zij die voor het bruiloftsmaal van het lam zijn uitgenodigd.'

Wij geloven dat Christus op een dag terugkomt. Hij is dan de bruidegom, en wij, de kerk, zijn dan Zijn stralende bruid. Het kwade is dan definitief verslagen en het goede is al wat rest: 'Ik hoorde een luide stem vanaf de troon, die uitriep: 'Gods woonplaats is onder de mensen, Hij zal bij hen wonen. Zij zullen zijn volken zijn en God zelf zal als hun God bij hen zijn. Hij zal alle tranen uit hun ogen wissen. Er zal geen dood meer zijn, geen rouw, geen jammerklacht, geen pijn, want wat er eerst was is voorbij.' Dat is de toekomst waarnaar wij onderweg zijn. Het zal worden ingeluid met een feest, een bruiloftsmaaltijd. De maaltijd van de Heer verbindt ons nu al met die dag. Het Heilig Avondmaal verbindt het heden met de toekomst. Maaltijd van hoop.

Het Heilig Avondmaal verbindt het heden met het verleden.

Het Heilig Avondmaal verbindt jouw leven met Christus.

Het Heilig Avondmaal verbindt het individu met de gemeenschap.

Het Heilig Avondmaal verbindt het heden met de toekomst.

Maaltijd van verbinding. En zo mogen wij blij zijn, verheugd. Want zo meteen klinkt de uitnodiging. En mogen we aangaan... En ontvangen... Het Heilig Avondmaal. Halleluja, amen.

Met eventuele reacties op deze preek kunt u terecht bij ds. Stefan Honing. stefanhoning@gmail.com of 06-48883410